

İngiliz Bulldog Tarihi

Hepimizin bildiği üzere hala tam olarak kanıtlanmamış olsa da köpeklerin kurtların soyundan geldiği söylenmektedir. İspatı zor da olsa, araştırmacılar bulldogların eski Yunan'ın bir bölümü olan Epirus'da (Epirus güneydoğu Avrupa'da, Yunanistan ve Arnavutluk arasında bir yerdir.) bulunan molossian köpekleri soyundan oldukları konusunda fikir birliğine varmışlardır.

Molossi halkı eski Yunan yarı tanrısı Achilles'in torunları olduğu söylenir ve Molossiler avcılıkları ile bilinirler ve Molossi tazıları çok eski bir ırk olmakla birlikte avcılıkta çok başarılıdır. Molossi ırklarının fiziksel özellikleri kompakt vücutları ve kısa suratları ile bilinirler. Bu ırk, tacirler tarafından Akdeniz kıyılarına pazarlanmışlar ve Fenikeli tüccarlarca milattan önce 600'lü yıllarda İngiltere'ye getirildiklerine inanılır.

İngiliz Kökleri

Bu zamanlarda, Romalıların Britanya'ya geldiklerinde bu ırk (bulldog), yerli halk tarafından koruma ve savaş köpeği olarak yetiştirildiler. Arena savaşlarında ve iz/av/düşme takibinde üstün hale geldiler. Romalılar bulldogları "**geniş ağızlı Britanya köpeği**" olarak tanımladılar. Julius Caesar ile yaştaş olan Strabo (Roma Cumhuriyeti döneminin Yunan tarihçi, coğrafyacı ve filozofu: MÖ 64 – MS 24): "**Britanya (Galya), mısır, sığır, altın, gümüş ve demir üretip, deri, köle ve takip için harika bir köpek ırkı ihraç ediyorlar. Galyalılar bu köpekleri (bulldogları) ve aynı zamanda diğer köpek ırklarını savaşlarda kullanıyorlar.**", demiştir.

Dogue of Burgos, typical of the war dogs taken from Britain to other parts of the Roman empire.

Tarihçiler, Romalılar Britanya kıyılarına geldiklerinde, Britanya'da üretilen köpeklerin, Epirus'daki köpeklere göre daha üstün, son derece değerli ve korkutucu hayvanlar olduklarını söylerler.

Koruma ve Avlanma

Büyük domuz sürüleri yetiştirip güden Sakson çobanları, sürülerini büyük kayın ve meşe ağaçlarının olduğu ormanlarda gezdirirler ve bu esnada da sürülerini kurtlar ve yağmacıların saldırılarından korumak ve sürülerine yol göstermesi için sert köpekler kullanırlardı. Saksonların en baş eğlenceleri avlanmak ve bu nedenle köpekleri de değerli ve özenle yetiştirilmiştir. Her asilzade ve büyük toprak sahibinin kendi köpek bakıcıları vardır.

Anglo Sakson kralları avlanmanın ilk kurallarını açıklamışlar: Kralın izni haricinde avlanan herkesin ölümünü emretmiştir. Bu kuralları İşgalci William ve varisleri de devam ettirmiştir (1066-1087).

Ormanda yaşamını sürdüren herkes, evinin ve eşyalarının güvenliği için kanunlarca sakatlanmış (3 ayak parmağı kesilerek koşması engellenen ve işe yaramaz hale getirilen) bir mastiff sahibi olabilirdi. Bu kanun 1. Elizabeth (1558-1603) ve James'in (1603-1625) hükümdarlıkları dönemlerinde de devam etti.

Burada bahsi geçen bu mastiff cinsi köpekler Mollossus Mastifleri yani bulldogların ataları olarak bahsedilen köpeklerdi.

Boga Dövüşleri

'Mastiff'; tazı, spanieller yada toy dog(oyuncak köpek-küçük/minik ırk) haricindeki, bu gruptaki genel amaçlı köpeklere verilen bir terimdi. Bunlardan gruptaki köpeklerden bazıları, çok eski zamanlarda ayı ve boğa dövüşlerinde kullanıldı. Tarihte yazılan odur ki, Kral Edward zamanında (1066'dan önce), Norwich şehrinde yaşayanlar krala 20 pound ve Earl'e 10 pound (Earl Warren – Stamford Lordu); ve ödemelerin yanında hayvan yeminin birim ölçüsüne 21 şilin 4 penny, 6 kavanoz bal, 1 ayı ve 6 ayı köpeği, "et Ursum et VI. Canes ad ursum" (Ayı ve 6 Köpek Saldırısı) ödüyorlarmış, Efsaneye göre, 1209 yıllarında, Earl Warren şöyle birşeye şahit olur; kızgın bir boğa bir köpek sürüsü tarafından işkence edilmektedir. Bu gördüğü öyle çok hoşuna gitmiştir ki, yerel bir kasaba her kasım ayında eğitilmiş köpeklerle dövüştürülmek üzere bir boğa temin etmesi şartıyla bir arazi hediye etmiştir. Bu "spor" öyle meşhur olmuştur ki, 13'üncü yüzyıl sonunda Britanya'daki bir çok şehir marketinin bir dövüş ringi vardı.

14'üncü yüzyılda, Geoffrey Chauner'ın yazmış olduğu The Cantenbury Tales kitabındaki Knight's Tale isimli hikayesinde, Alaunt olarak adlandırılan korkusuz ve iri bir köpek ırkını canlı biçimde tanımladı. Aynı zamanda bu ırka, Alan, Alande, Alant, Alaune, Alaunus, Alaunt ve Allan da dendi. (Bkz: <http://en.wikipedia.org/wiki/Alaunt>) Zaman zaman sahibine dahi olan tehlikeli doğası, Edmund de Langley'in 1406-1413 tarihleri arasındaki Second Duke of York kitabında da belirtilti. Master Of Game kitabında, kısa kafalı, hırçın ve yetenekli, saldırdığı herşeye asılı kalma eğilimli olarak tanımladı. Alaunt cinsi köpeğin, tazı ve İspanyolca ismi Alano olan mastif ırkının özelliklerinin bir kombinasyonuna sahip olduğu söylenir. Alaunt orjinal bir savaş köpeği olarak görünüyordu ve Cotgrave'in 1632 yılındaki Fransızca – İngilizce sözlüğünde, büyük güçlü kalın kafalı, Epirus'dan ilk gelen ırktan yetiştirilmiş olarak tanımlanmıştır.

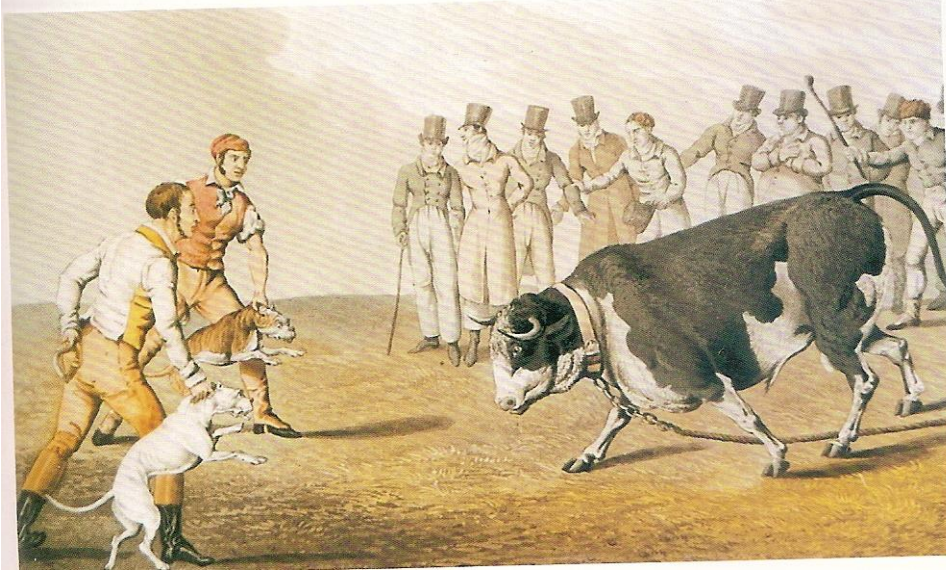
The sport of bear baiting was often used as a royal spectacle, to entertain foreign visitors.

"Researches into The History of the British Dog" isimli kitapta, Prestwick Eaton İspanya San Sebastian'dan Londra'da bulunan George Wellingham'a (1631-1632) isteklerini yazdığı ve şunları istediği belirtilmiştir: "iyi bir mastif köpek", "en iyi likörlerin doldurulduğu şişelerden bir kutu" ve "dua" ve şunu söylemiştir, "bana iki güzel bulldog (bulldogs) temin edin ve ilk gemi ile gönderin". Bu İngilizce de "*Bulldog*" kelimesinin ilk defa yazılıdır. Bu nedenle Mastiff ve Bulldog'u iki ayrı ırk olduğu kararına varmamız gerekti. İkinci belirgin olarak türeyen ismi de boğa dövüşlerinden gelmektedir.

Dövüş, ilk başta, boğayı kulağından yakalayarak yere deviren büyük köpeklerle yapıldı ve muhtemelen de bu büyük köpeklerin cinsi Mastiff ve Bulldog'un ortak atası olan Alaunt idi ve

Alaunt Romalıları çok etkilemişti. Fakat zaman içinde, daha küçük köpeklerin boğanın kafasına uçarcasına zıplayarak, güçlü çeneleriyle burnundan yada yüzünün herhangi bir bölümünden ısırarak kolayca yere devirebileceği keşfedilmiştir. Bu yüzden meraklıları bu özellikleri taşıyan daha küçük fakat güçlü ve cesaretli tipte olanları seçtiler.

1790 yılında basılan A General History of Quadrupeds isimli kitapta, "kısa burnu, çıkıntılı alt çenesi ve her zaman dudağa, dile, göze yada yüzün bazı bölümlerine tutunarak boğanın ondan kurtulmak için her çabasında asılı kalarak orada sallanan, alçak kısa yapılı fakat güçlü ve kaslı ve muhtemelen dünyadaki en cesur yaratık" olarak tanımlanmışlardır.

Kraliyet Koruması

Boğa ve ayı dövüşleri İngiliz kraliyeti korumasında asırlarca devam etti. Gerçekten de, Kraliçe 1'nci Elizabeth'in ziyarete gelen yabancı liderleri ve elçileri bu gösterilerle eğlendirdiği söylenir. O zamandan beri, mastifler ve bulldoglar ile ilgili birçok şey yazılmıştı. 1572'de yazan Stow, en meşhur pitlerin 1565-1566 yıllarında Londra'daki tiyatrolarda görüldüğünü belirtmiştir; The Globe, The Swan, The Rose and Hope, The South Bank of the Thames en popüler olan tiyatrolardı. Hentzer isimli bir Alman gezgin ve yazar, 1598'de yazdığı gezi notlarında, "...boğalar ve ayılar arkadan bağlamış ve sonra büyük ingiliz bulldoglar tarafından rahatsız ediliyorlar..." şeklinde yazmış ve sahnelenen bu kanlı gösteriyle devam etmiştir.

Wasp, Child and Billy. Detail from a hand-coloured engraving, after a painting by H.B. Chalon. London, 15 May 1809.

1824'de Idstone (sanırım zamanın Britanya'sında bir yazar), iri ama cesur olanlar yaklaşık 50 yıldır arabacıların ve ödül savaşçıların ellerinde olmasına rağmen, bu spora (boğa dövüşlerine! Boğa ve ayı dövüşlerini bir spor olarak görmektedirler.) ilgi azalırken, ırk (bulldog) dejenerasyona uğratılmış, şeklinde belirtmiştir. Idstone aynı zamanda, ilk bulldog tiplerinin birçoğunun kırılarak çirkinleştirildiğini ve bazı zamanlarda bulldogların kulaklarının tamamen kesilerek traşlanmış şekilde bulunduğunu söylemiştir.

Bulldogları Kurtarmak İçin Savaş

Kraliçe Anne'nin 1702'de tahta çıkması ile, bu kanlı dövüş 'spor'u kraliyet korumasından çıkarıldı ve nüfusun fakir kesimlerinde devam etti. 1835 yılında, İnsan Hakları Parlamentosu, ayı, boğa ve köpeklerin halka açık yerlerde dövüşünü kaldırdı. Daha sonra zamanın spor derneği köpek dövüşlerini yasadışı olarak ilan etti ve Bulldoglar özellikle bunun için eğitildiler.

Fakat, bazı meraklıların saf ırka sadık kalmalarına rağmen, diğerleri köpeklerini daha hızlı bir tür elde etmek terrierlerle eşlediler ve bu çaprazlamalardan bull terrierler doğdu ve sonra bull terrierler dövüş köpeği olarak bulldoglarla yer değiştirdiler.

Bu çaprazlamalar nedeniyle, Bulldoglar nesillerinin tükenmesi tehlikesiyle karşılaştılar fakat bazı fanatik bulldog meraklıları bulldog ırkının belirgin bir şekilde İngiliz (British) olduğuna karar verdiler ve İngiltere (Britanya) topraklarında yüzyıllarca korunmasına karar verdiler. 1899 yılındaki The Bulldog kitabında, Edgar Farman, Londra, Birmingham ve Sheffield'da bazı bulldog örneklerinin elde edilebilmesine rağmen, 1840 yılından bu yana çok az safkan örneğin var olduğunu belirtti.

Early 18th century Bulldog.

18th century Bulldogs.

1859 yılında ilk köpek yarışması yapıldı. 1860 yılında Birmingham'da yapılan köpek yarışmasında Bulldog sınıfı önerildi. Bununla bulldog ırkının sürdürülmesi teşvik edildi. 1864'de, amaçları takdire değer olmasına rağmen, çok az bulldog heveslisi ilk Bulldog Club (Bulldog Derneği) altında buluştu. Fakat bu dernek 3 kısa yıl kadar faaliyetini sürdürebildi. Bulldog derneğini kurmak için 1874 yılında, bir grup bulldog meraklısı bir araya geldi. Bu dernek altında toplanan bulldog meraklılarının niyetleri, nesli tükenmekte olan bulldog ırkını kurtarmak ve melez eşleşmeleri önlemektir. 1875 yılında, şimdiki Bulldog derneği kurallar çerçevesinde ve Bulldog ırkının tanımı yapılarak kuruldu. Bulldog ırkı için yapılan bu tanım daha sonra ırk standardı olarak kullanıldı.

Daha sonra bir Amerikalı olan James Watson, 1905 yılında İngiltere'ye yaptığı gezisi ile ilgili yazısında, daha önce 1877-1880 yıllarında İngiltere'ye babası ile yaptığı gezide gördüğü bulldoglar ile şimdi gördüğü bulldoglar arasında çok fark olduğunu yazmıştı.

SIGNIFICANT BULLDOGS

Ch. British Monarch: His listed sale price was £2,300 in 1892.

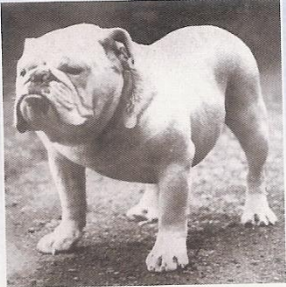
Int. Ch. Rodney Stone: Sold to the US for big money.

Ch. Roseville Blaze: This bitch was regarded as being the Breed Standard personified.

Ch. Kaysoe Golden Sovereign: In the 1880s, the modern type of Bulldog emerged.

Ch. Pugilist: A top winning dog of his time. He was also used as a patriotic emblem by the Press during the Second World War.

**Malcolm Presland'ın Bulldog isimli kitabından çeviridir. Çevirideki resimler kitap içerisinden alınmıştır.*

**Çeviren: Mertcan Bahar*